

B.I.R. 8066

8066 Ist.

C. KOGALNICEANU

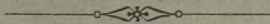
TABLOUL
GENEALOGIC ȘI CRONOLOGIC
AL
BASARABILOR
DOMNI AI ȚĂRII ROMÂNEȘTI
1310—1659

CU

ADNOTAȚIUNI CRITICE

ȘI

TABLOUL CRONOLOGIC AL TUTUROR DOMNILOR
ȚĂRII ROMÂNEȘTI

BUCUREȘTI

MINERVA, — Institut de Arte
Grafice și Editură. — Bulevardul
Academiei 3. — Edgar Quinet, 4.

1912.

1683

B.A.R. 8066

C. KOGALNICEANU

BIBLIOTECA
Prof. I. LUPAȘ

TABLOUL
GENEALOGIC ȘI CRONOLOGIC
AL
BASARABILOR
DOMNI AI ȚĂRII ROMÂNEȘTI

1310—1659

CU

ADNOTAȚIUNI CRITICE

ȘI

TABLOUL CRONOLOGIC AL TUTUROR DOMNILOR
ȚĂRII ROMANEȘTI

BUCUREȘTI

MINERVA, — Institut de Arte
Grafice și Editură. — Bulevardul
Academiei 3. — Edgar Quinet, 4.

1912.

A. 199/1961

P R E F A Ț A

Genealogia și cronologia Domnilor Țării Românești și ai Moldovei din vechile dinastii ale Basarabilor și ale Bogdăneștilor și Mușateștilor n'a fost încă stabilită. De aceea deosebirea și nepotrivirea filiațiunii șirului și datei duratei domniei care există între diferitele cărți și manuale istorice îngreuiază foarte mult atât predarea istoriei noastre naționale pentru profesori cât și studiul ei pentru elevi.

Nimeni până acuma nu s'a ocupat în deosebit cu această cestiune.

De aceea cred a aduce un adevărat folos istoriei noastre naționale publicând cel dintâi, deocamdată pentru Basarabi, și în curând și pentru Bogdănești și Mușatești, această întocmire, pe baza unor cercetări critice, a genealogiei și cronologiei Basarabilor.

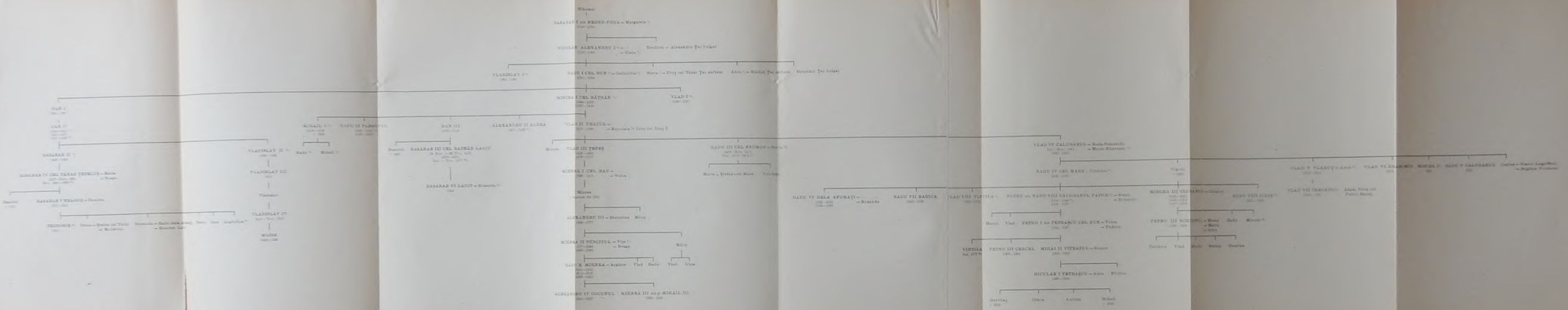
Cu mici lipsuri care se vor putea împlini, îndaiă ce se vor mai descoperi documentele respective, pot zice că prin lucrarea de față am rezolvat această cestiune în mod satisfăcător și că ea v'a putea servi de bază serioasă pentru scrierea și studiul istoriei noastre naționale.

În note critice am tratat numai acele cestiuni care nu erau încă lămurite de loc sau dedeau loc la controverse.

Am căutat a rezolvă mai cu seamă cestiunea complicată și controversată a celor doi Dani, fiul lui Dan I și fiul lui Mircea I cel Bătrân și a filiațiunii celor doi Basarabi, Basarab cel Bătrân și cel Tânăr, ajungând la concluzii cu totul deosebite de cele admise până acuma în istoriografia noastră.

După stingerea dinastiei Basarabilor în linie bărbătească u Mihnea zis Mihail III cel Rău, pentru restul Domnilor din diferite familii m'am mărginit a publicà numai un tablou cronologic, fără adnotațiuni, de oarece cronologia lor nu dă loc, cu foarte mici deosebiri, la vre-o controversă.

C. KOGĂLNICEANU.

ADNOTAȚIUNI CRITICE

1. Cf. C. Kogălniceanu, Cercetări critice cu privire la Istoria Românilor, București, 1908, fascicola I. Despre Teodora, fiica lui Basarab I vezi Girecek Geschichte der Bulgaren, p. 386.

2. Numele domnesc a fost Alexandru și nu Nicolae. Sub acest nume figurează în bulele papale din 1345 (Hurmuzaki, Doc. I, 1, p. 698—698) și diplomele Regilor Ungariei (Hurmuzaki Doc. I, 2, p. 37 unde se zice anume, ad *Alexandrum* Bozorabi Waywodam Transalpinum).

3. Hurmuzaki, Doc. I, 2, p.

4. Vladislav I a domnit, după Onciul, Din Istoria Românilor, București 1908, p. 43 numai până la 1374; eu însumi în Istoria Românilor, Iași 1903, I, p. 94 pusesem domnia sa numai până la 1375, iară Iorga, Convorbiri literare, XXXIV, XI, p. 962—999 o pune tocmai până la 1382—85.

În adevăr deși ultima mențiune despre Vladislav este din toamna anului 1374, totuși diploma citată de Iorga a Reginei Ungariei Maria în care se face mențiune de Vladislav fără a zice «Quondam» arată că el eră încă în viață când s'a scris această diplomă. Ea nu este datată dar Regina Maria urcându-se pe tron în toamna anului 1382, ea nu poate fi cel mai timpuriu decât din acest an. În 1382 Vladislav domnea încă, dar el nu a putut domni decât cel mult până în primăvara anului 1383, iar nu mai mult, pentru ca să rămână loc și pentru domnia fratelui său Radu I. Căci după toate indiciile, fiul său Dan I a început a domni în 1384

(Onciul Originile Principatelor Române, București 1899, p. 207). Astfel că pentru domnia lui Radu I nu rămâne decât spațiul dintre 1383 și 1384. Ceeace confirmă scurta domnie a acestui Domn este împrejurarea că el a murit înainte de a fi sevârșit zidirea mănăstirii Tismana (Hăsdeu Istoria Critică a Românilor, București, I, 125). Încă o dovadă că Vladislav I n'a murit în 1374 ci mult mai târziu o găsim în împrejurarea zidirii mănăstirii Vodița. Iorga, Istoria literaturii religioase a Românilor până la anul 1688, București, 1904, p. IX fixează anul 1370. Fiind însă dovedit că Vodița a fost zidită după îndemnul lui Nicodim (R. Stefulescu, mănăstirea Tismana T. Jiu, 1896, p. 23) de oarece acesta nu a venit în Țara Românească din Serbia decât *după anul 1375* când documental el se află la Constantinople ca traducător la tratativele dintre Serbia și Patriarcat pentru restabilirea păcii între ei, rezultă că Vladislav I n'a putut zidi Vodița decât după venirea lui în țară. Chiar și tradiția păstrată la mănăstirea Tismana despre Nicodim zice că a venit după ce s'a întors în Serbia cu rezultatul dela Constantinople (Bobulescu, Viața Sfântului Nicodim, p. 25—26). În «Istoria Românilor, I, 91 susține după Hăsdeu, Ist. Crit. I, 18 cum că Doamna lui Vladislav I ar fi fost Anna și că portretele lor s'ar afla pe o icoană dăruită de ei mănăstirii Lavra de pe muntele Atos. Portretele sunt ale lui Vladislav și Doamna sa Anna din anul 1521. Cf. St. Nicolaescu, Documente Slavo-Române, București, 1905, p. 255.

5. El eră fratele — și nu fiul lui Vladislav I cum susține greșit Iorga, Istoria Românilor, Vălenii de Munte, 1908, p. 55, — după cum rezultă în mod nediscutabil din criseul lui Dan din 5 August 1424 (Stefulescu, m-rea Tismana, p. 40—44) în care acesta îi zice lui Radu «**ГРБИИ**» cea ce pe slavonește înamnă *unchiu* și nu bun. Într'o veche cronică germană din secolul XV Radu figurează cu epitetul de cel *In-telept, der Weise* (Onciul, Orig. Princ. Rom. p. 200). Românii de pe acele timpuri i-au zis de sigur *Radu cel Bun* și e bine ca acest Radu, fictivul *Radu Negru*, sa figureze d'aci înainte

în istoriografia noastră cu adevărata sa poreclă de *Radu cel Bun*.

6. După portretul mural dela mănăstirea Argeș (St. Nicolaescu, Radu Negru Vodă și urmașii săi în România Nouă, București, 1908, p. 55), Radu I ar fi avut de soție pe Anna. Aceasta e o greșală. De altmintrelea acest portret în care Radu figurează cu epitetul de *Negru* este zugrăvit prin secolul XVI. Soția lui Radu I a fost Calinichia după cum rezultă din crisovul lui Vlad II Dracul din 2 August 1439 (Nicolaescu, Doc. Slav. Rom. p. 3) în care acesta amintește pe bunicul său *Radu* și pe bunica sa *Calinichia*. Hăsdeu, Etym. magnum, p. CCIX și Iorga, Istoria Românilor în chipuri și icoane, București, p. 69, din cauza numelui ei bizantin pretind că ar fi o Greacă. După lista lui Scarlatti (Hăsdeu, Ist. Crit. I, p. 81—82) Dan și Mircea, fiii lui Radu I și ai Calinichiei erau *nepoții cneazului sârbesc Lazăr*, Această înrudire nu se poate explica altfel decât că Calinichia era fiica lui Lazăr. Și în adevăr o cronică veche sârbească însemnă la anul 1373 cum că Radu era ginerile lui Lazăr. (Onciul, Orig. Princ. Rom. la «erata». Afirmația cum că Dan și Mircea erau ambii nepoții lui Lazăr exclude posibilitatea cum că numai Mircea ar fi fost fiul Calinichiei, iară Dan ar fi fost după Iorga, o. c. p. 69 fiul altei Doamne, încât s'ar putea admite că Anna să fi fost prima sa soție.

7. După Luccari Copioso Ristretto degli Annali di Rausa, Venetia 1605, p. 49 Slava ar fi fost fiica lui Vladislav, dar este evident că el confundă pe Vladislav cu tatăl său Alexandru I. căci pe la 1355 (Cronica sârbească în Hăsdeu, Arhiva Istorică, III, p. 156) când se făcu căsătoria Slavei cu Uroș cel Tânăr, fiul Țarului Serbiei, Ștefan Dușan, Domn al Țării Românești, cu a căruia fiică Slava se căsătorii Uroș, nu era Vladislav I ci părintele său Alexandru I. Prin urmare Slava era sora nu fiica lui Vladislav.

8. Fata cea mai mare din a doua căsătorie, cu catolica Clara, cu numele de Anca, era căsătorită cu Țarul Serbiei după bula papală din 1370. (Hăsdeu, Etymologicum magnum

Romaniae, Bucureși, t. IV, p. CCVIII). La acest an Țarul Serbiei eră Vucacin. De aceea Hășdeu l. c. susține că Anca a fost soția lui Vucacin. Soția acestuia eră ănsă Elena sau Olena cum îi zice Vucacin însuși într'un crisov al său tocmai din anul 1370. (Hasdeu ibid.) Anca nu poate să fi fost dar decât soția Țarului Simeon, unchiul lui Vucacin, care domnea și el pe la 1370 pe o parte a Serbiei.

9. A doua fată, a căreia nume nu-l cunnaștem a fost căsătorită cu Strașimir, Țar bulgar la Vidin. In bula papală este anume zis că Anca eră soția Țarului Serbiei, (Hormuzaki, Doc. I, 2, p. 150) încât greșește Iorga, Geschichte d. rum. Volkes, I, p. 273 susținând că Anca ar fi soția lui Strașimir confundând pe aceasta cu Slava, fiica lui Alexandru I din prima căsătorie măritată după Uroș.

10. Cf. C. Kogălniceanu, Cercetări critice, Vlad I Voevodul Basarabiei 1396—1397 în Revista pentru istorie, archeologic, și filologic, București, 1911, XI² p. 331—333, Cf. și nota 11.

11. St. Nicolaescu, Două crisoave dela Alexandru Aldea, fiul lui Mircea cel Bătrân, în Revista din Iași, an. I, Mai 1908 No. 5, p. 271—274, pune ca frați ai lui Mircea pe logofătul Staico și Vornicul Dobrișan cari nu sunt decât cumnații săi.

12. Iorga, Gesch. d. rum. Volk II, p. 529 și Onciul, Din Ist. Rom. p. 187 pun greșit sfârșitul domniei lui Mihail I la 1420. Invingerea și înlocuirea lui Mihail prin vărul său Dan s'a făcut în vara anului 1419—dela acest an dar trebuie pusă domnia lui Dan II—dar moartea lui Mihail I nu s'a întâmplat decât în 1420. Cf. și Șincai ad. ann 1420, Iorga, Stud. și Doc. III, p. IX și Notes et extraits la data de 26 August 1420, No. 2 nota și Notes et Extr., seria II, la tablă sub «Danciul».

13. Crisov din 28 Iunie 1418 în Sbornik, IX 1893, p. 331 în G. C. Conduratu, Relațiunile Țării Românești și Moldovei cu Ungaria, București, 1898, p. 121.

14. Onciul, Din Ist. Rom. p. 187 pune greșit prima domnie a lui Dan II până la 1424. Dejà în primăvara anului 1421 el fu înlocuit prin vărul său Radu II Pleșuvul pe tur-

cește Pragnaglava pus de Turci. Cf. crisoavele acestuia din 7 Mai 1421 și 21 Noemvre 1421 (Bogdan, Doc. și Reg. p. 6—10 unde însă anul 6930 e greșit redat prin 1422).

15. Onciul, *ibid.*, pune greșit domnia lui Radu II până la 1427. Dejà în 1422 el eră înlocuit iarăși prin Dan. Primul crisov din această a doua domnie a sa e din 23 Octombre (Bogdan, Doc. și Reg. p. 13). El domnește de astă dată până la anul 1426 când este iarăși înlocuit prin Radu Pleșuvul. Vezi diploma Regelui Sigismund din 12 Iunie 1426 (Iorga Acte și Fragmente, III, p. 80). Din această a doua domnie mai avem un crisov dela Dan din 5 August 1424 (Stefulescu, m-rea Tismana p. 40—44).

16. În primăvara anului 1427 Regele Sigismund izgoni pe Radu Pleșuvul și restabili pe «devotatul și iubitul său amic Dan». (Hurmuzaki, I, 2, p. 544 și 546—551).

Unii istorici (Iorga, *Gesch. d. r. Volk.* II, p. 529) au pretins că acest Dan eră fiul lui Mircea I, alții (Onciul, *Din Ist. Rom.* p. 36) îl socotesc ca fiul lui Dan I, fratele lui Mircea I. Adevărul este că au fost și au domnit doi Dani, unul fiul lui Dan I și altul fiul lui Mircea I. De aci această confusiune cu atât mai mare că ei au domnit imediat unul după altul. Astfel *Dan* care emite crisovul din 5 August 1424 (Stefulescu, M-rea Tismana, p. 40—44) este fiul lui *Dan I*, pomenind anume pe «răposatul moș al Domniei mele *Ioan Radul Voevod* și pe sânt-răposatul părinte al «Domniei mele *Ioan Dan Voevod*. Din contra *Dan* care emite porunca circulară nedată adresată Brașovenilor pentru aplicarea așezământului comercial (Bogdan, Doc. și Reg. p. 23—24) în care zice anume: «*Cum a fost în zilele părintelui Domniei mele Ioan Mircea Voevod* precum și crisovul din 10 Septembre 6937—1428 (N. Iorga, operele lui Constantin Cantacuzino, București MCMI, p. 23 și Onciul în *Conv. literare XXXVI*, p. 700) în care își zice fiul lui *Ioan Mircea Voevod* «este prin urmare fiul acestuia.

De asemenea și crisovul din 30 Ianuarie 1431 (Bogdan, Doc. și Reg. p. 20—23) este tot dela acest Dan, deși din

greșeala redactorului său a copistului său traducătorului în loc de *părinte* Dan zice lui Mircea *strămoș*, ceea ce este o imposibilitate; Mircea I cel Bătrân murind la 1418, Dan nu putea la 1431 să-i fie strănepot. Ceea ce rezultă dar în mod sigur din aceste documente e ca la 1424 domnea Dan fiul Dan. La nota 15 am arătat că acest Dan, de astă dată, a început a domni din 1422 și a domnit până la 1426, când fu înlocuit prin Radu Plesuvul, redevenind iarăși Domn în primăvara anului 1427. Cum că Dan din 1427 este *același* cu Dan din 1422—1426 se vede din diploma Regelui Sigismund din 1427 (Hurmuzaki, I, 2, p. 544 și 546—551) în care zice că a «*restabilit* pe devotatul și iubitul său amic «Dan» pe care îl izgonise Turcii toamna trecută. Toți istoricii noștri pun domnia de astă dată a lui Dan dela 1427 până ia 1431. Aceasta este o greșală. Dan care moare la 1431 și e înlocuit cu Alexandru II Aldea nu este identic, cu Dan dintre 1422—1426 și care fu *restabilit* în 1427 de Regele Sigismund, de oarece acesta e fiul lui Dan I, iar domnul mort la 1431 este *Dan fiul lui Mircea*, după cum se dovedește din documentele citate din 10 Septembrie 1428 și 30 Ianuarie 1431. O schimbare de domnie dar s'a efectuat între acești *doi Dani* întré 1427 și 1428. Despre această schimbare găsim știri într'o scrisoare din 25 August 1428 a lui Vitold, Ducele Lituaniei, adresată maestrului ordinului tentic prin care îi comunică că Turcii au trecut Dunărea, au năvălit în țara Românească pe care au devastat-o și prădat-o și «Domnul acestei țări zis Dan, a dispărut, prins sau ucis» (Prochaska, Codex Epistolaris Vitoldi în monumenta medii aevi historica resgestas Poloniae illustranția, Cracovia, 1882 t. VI, p. 801—802). Iorga, Studii istorice asupra Chilieii și Cetății Albe, București, 1900, p. 85—86, citând această scrisoare se întrebă: «A fost înlocuit prin Radu? Nu se poate «afirma, nici nu trebuie admisă aici mărturia lui Ducas cum «că lovitura a fost dată de Vlad Dracul.» Nu nici Radu nici Vlad Dracul n'au dat această lovitură, ci Dan fiul lui Mircea vărul lui Dan II, fiul lui Dan I, pe care l'a înlocuit, și care

puțin timp după 25 august când Vitold vestește maestrului tentic dispașiã vãrului sãu Dan emite crisovul din 10 Septembrie 1428 în care își zice *fiul lui Mircea*. Tot fiui lui Dan I este acel Dan care alungase în 1419 pe Mihail I și-l ucise în 1420 și care domni dela 1419 la 1421, înlocuit de Radu dela 1421—1422, venind în acest an ca Domn și domnind în această a doua domnie până la 1426, când fu iarăși înlocuit de Radu până la 1426, când reveni ca Domn pentru a treia oară și domni până la 1428 când fu înlocuit de vãrul sãu Dan, fiul lui Mircea. Dan, fiul lui Dan I, este în șirul Domnilor, Dan II, iarã Dan, fiul lui Mircea Dan III. Onciul în Convorb. liter. 1903, p. 700 citase un crisov din 1421 a lui Dan în care acesta ar fi amintit pe fiii sãi Danciu și Basarab fii amintiți de Dan, fiul lui Mircea, în crisovul din 1428. Bãnuind cã anul a fost rãu cetit, cãci altfel Dan din 1421 și acel 1428 ar fi unul și același și cercetãnd originalul curisovului am constatat cã e tot din 1428 (6937)..

17. În studiul meu, Alexandru II zis Aldea, în Revista pentru istorie, arch. și fil. v. XII, I, p. 46 am admis greșit pe baza unui pretins crisov al lui Vlad Dracul cum cã acesta ar fi reușit a apucã tronul în 1432, crisov care nici nu se afla în N. Iorga, Operele lui C. Cantacuzino, la p. 23.

18. Soția lui Vlad Dracul a fost monahia Eupraxia după cum rezultã din crisovul lui Radul cel Mare (Nicolaescu, Doc. Slav. Rom. p. 51) unde Radu, fiul lui Vlad Cãlugãrul și nepotul lui Vlad Dracul zice: «sã înscrieți la sfântul pomelnic pe moșii noștri Ioan Vlad Voevod și *monahia Eupraxia*, și pe pãrintele monahul Pahomie (Vlad Cãlugãrul) «și maica monahia Simonida și pe mine Ioan Radul Voevod «și pe soția mea Doamna Catalina și pe frații mei Vlad și «Mircea». După Dlugosz, II, XIII, p. 41 ea erã fiica lui Ilias I al Moldovei. Pãrerea lui Nicolaescu, Doc. Slav. Rom. p. 2 cum cã Vlad Cãlugãrul ar fi fost un fin natural al lui Vlad Dracul nu este întemeiatã, cãci Vlad Cãlugãrul pomemenște anume pe mama sa monahia Eupraxia (Lãpãdatu, Vlad Cãlugãrul, p. 77 cu anul greșit 1475 și atribuit greșit lui Vladut

fiul lui Vlad Călugărul) care și după Nicolaescu este soția legitimă a lui Vlad Dracul. Ea a fost însă a doua soție căci Vlad Dracul în crisovul său din 8 Septembrie 1439 (Nicolaescu, Doc. Sla. Rom. p. 3) pomenește numai pe fiii săi Mircea, Vlad (Țepeș) și Radu (cel Frumos). Căsătoria cu Europa a căreia nume miran nu ne e cunoscut e dar posterioară acestei date.

19. Este cert că a fost un Domn cu numele de Basarab înainte de 2 August 1453. Aceasta rezultă din crisovul cu această dată a lui Vladislav (Onciul, în Conv. liter., 1903, p. 711) unde e zis «*din zilele lui Basarab*» ceea ce arată tot odată că el eră mort la acea dată. Expresiunea «*în zilele*» însemna de *pe timpul când trăia* fără ca să mai fie nevoie de a adăogi că a murit cum pretinde Iorga, Istoria lui Ștefan cel Mare, ediția de lux București, 1904, p. 328—329, ceea ce rezultă din o sumedenie de acte, de pildă scrisoarea lui Mircea, fiul lui Vlad Călugărul, unde zice pur și simplu ca și în zilele fratelui meu Radu (cel Frumos) deși acesta se repozase de mult, etc. etc. Existența unui Domn Basarab se mai adeverește și prin crisovul lui Basarab cel Tânăr Țepeluș din 3 Aprilie 1480 (Sbornik, IX, Sofia 1893, p. 336—337 în Conduratu, (Rel. Țării Roma. p. 168) în care el pomenește pe părintele său *Basarab cel Bun* și pe bunul său *Dan Voevod*.

În crisovul din 9 Septembrie 1478 Basarab cel Tânăr Țepeluș în Conv. lit. XXXVII, 5 p. 430, *fiul lui Basarab*, se exprimă astfel: ca să proslăvesc pe Dumnezeu cel ce m'a proslăvit și *pre scaunul ceuia ce întru sfânta odihna au reposat părintele* Domniei mele cu slavă m'a înălțat: ceace dovedește că părintele său Basarab a domnit efectiv. Iorga, Gesch. d. rum. Volk. II, p. 529 și Istoria Românilor, p. 341 pune pe acest Basarab, în șirul Domnilor, Basarab II la anul 1431, Onciul, Din Ist. Rom. p. 188 în 1448 și 1451. Nici un document nici o informațiune nu poate fi invocată în sprijinul acestor două păreri. Dela acest Domn ne a rămas și un crisov reprodus însă numai în rezumat în cronologia Tabelară (Iorga, Oper. lui Cantanc. p. 24. El este trecut acolo

sub anul 6950—1442 Martie 23. Anul este greșit ca la multe din crisoavele reproduse în această cronologie tabelară.

Aceasta rezultă din mențiunea din crisoavă *în zilele lui Vlad Voevod* (Dracul) ceeace arată că la data crisoavului Vlad Dracul eră dejă mort. Crisoavul nu poate fi dar decât posterior anului 1446 sau cel mult din acest an. Istoricii noștri au admis după multă șovăire ca succesor al lui Vlad Dracul ucis în 1446 de Corvin pe un Dan, predecesor prin urmare al lui Vladislav care fû ucis în 1456 de Vlad Țepeș. Iorga, *Indrept. și Intreg.* p. 12, conchide astfel: «Credeam până «acum că, în locul lui Vlad, puternicul regent al Ungariei, «dăduse Țării Românești deadreptul pe acest Vladislav. Alții «admiteau pe un Dan al III-lea sau Danciul, dela care nu s'a «păstrat nici un document, precum n'avem de altmintrelea «multă vreme, nici un document dela Vladislav. E sigur că «acesta domnea în 1448. După documentul ce iese acuma «la iveală *se pare că totuș a fost la mijloc un Dan* cu care «Corvinul n'a fost mulțumit și l'a înlocuit deci repede prin «acest «Ladislaus Walachus, proximus noster care mi se «pare a fi mai mult decât probabil, Vladislav fiul lui Dan. «*Dacă acest Domn de câteva luni s'a numit Dan, cum,* «*spune cronicarul polon Dlugorz,* el nu poate fi altul decât «*acel tânăr Dan, ce apare în 1459—1460, luptând împotriva* «*lui Vlad Țepeș care-i făcû sfârșitul.*» Domnul pus de Corvin după uciderea lui Vlad Dracul în Decembre 1446 n'a fost nici Dan nici Vladislav, ci n'a putut fi decât acest Basarab, fiu al lui Dan, și de aci confusiunea la cronicarii bigantini, cari-i zic Dan, de oarece Basarab pentru dânșii eră oareși cum numele dinastic al Domnilor Țării Românești de unde și țara lor eră numită Basarabia. Thurocz, istoricul ungar nu numește pe Dan ci zice numai că Corvin a pus «alt Voevod». Despre uciderea lui Vlad Dracul și înlocuirea sa prin Basarab găsim mențiune în istorisirea deși cam încurcată a cronicelor sârbești (Iorga, *Stud. și Doc.* III, p. XVII). După aceste la 1442 Vlad ar fi fost înlocuit prin *Basarab* care ar fi tăiat capul fiului său *Mircea*. Anul este gresit dar fondul înlocuirii

lui Vlad prin Basarab și a participării acestuia la uciderea lui Mircea și în realitate și a lui Vlad este exactă. Thurocz mai adaugă ca Corvin «Fiului răsposatului Dan Voevod i-au scos ochii». Și Dlugosz afirmă și el că pe Stanciu pe care avea de gând al-l face Domn l'a orbit». Această orbire a lui Danciul pare a fi exactă. În nota 16 am văzut pe Dan III amintind la 1428 pe fii săi *Danciul* și Basarab. Dan murise la 1431 el era fiul lui Mircea frate dar cu Vlad Dracul. Prin urmare Danciul ca nepot al acestuia putea foarte bine trăi la curtea unchiului său. Nu e cazul de a se întreba «ce căuta, fiul lui Dan la curtea dușmanului familiei sale : la Vlad Dracul ? (Iorga, Stud. și Doc. p. XXIX. Dlugosz zice Stanciul în loc de Danciul. A cui fiu atunci a fost acest Basarab, părintele lui Basarab cel Tânăr Țepeluș care a înlocuit pe Vlad Dracul, al lui Dan II, fiul lui Dan I sau al lui Dan III, fiul lui Mircea ? Acesta din urmă pomenește anume în crisoavele sale din 10 Septembrie 1428 pe fii săi Danciul și *Basarab*. Cu toate aceste Basarab care înlocui pe Vlad Dracul nu este acest Basarab, fiul lui Dan III flul lui Mircea, ci fiul vărului său al lui Dan II, fiul lui Dan I. Aceasta rezultă din crisovul lui Basarab cel Tânăr, fiul lui *Basarab cel Bun*, din 3 Aprilie 1480 (Conduratu, relat. p. 142 și 168) prin care întărește «*do-nașiunile făcute mănăstirei Tismana de bunul Domniei «mele de Dan Voevod»*. Or ni s'a păstrat chiar crisovul prin care Dan, moșul său, a făcut aceste donațiuni mănăstirei Tismana. Crisovul e din 5 August 1424 (Stefulescu, M-rea Tismana p. 40—44, din care se vede, că donatorul e Dan, fiul lui Dan I. Prin urmare Basarab care a înlocuit pe Vlad Dracul la 1446 e fiul lui Dan II, fiul lui Dan I. El a domnit până la anul 1448 când constatăm ca Domn pe Vladislav II ceea ce rezultă din scrisoarea acestuia din 31 Octombrie 1448 (I Bogdan, Vlad Țepeș, București, 1896, p. 67—68). Basarab fiul lui Dan III, fiul lui Mircea I, menționat împreună cu fratele său Danciu în diploma din 1428 este dar Basarab cel Bătrân zis Laiot, prin urmare văr în al doilea cu Basarab II, părintele lui Basarab cel Tânăr. Aceasta este dar adevărată

rudenie dintre Basarab cel Bătrân și Basarab cel Tânăr, care a fost considerat multă vreme de istoricii noștri ca fiu al lui Basarab cel Bătrân, rudenie a căreia imposibilitate rezulta dealtmintrele în mod lămurit din relațiunile mai mult decât dușmănoase dintre acești doi Domni, tatăl robind pe mama și fiica propriului său fiu (Bogdan, Doc. și Reg. p. 86—107).

20. Este anevoie de stabilit cu siguranță filiațiunea lui Vladislav II. După crisovul său din 5 Aprilie 1457 (Hăsdeu, Arch. ist. I, 1, p. 142) el își zice «fiul marelui Voevod Dan». Dar a cărui Dan, Dan II sau Dan III? Toate împrejurările arată că el a fost fiul celui dintâi al lui Dan II, fiul lui Dan I, fiind astfel din linia așa zisă a *Dăneștilor* în deosebire de linia zisă, după Vlad Dracul, a *Drăculeștilor*. Dan II fusese prietenul, protejatul lui Corvin ba chiar se poate, rudă cu el. (Cf. Cipariu, Archiv. p. filologie, 1870, No. XXXVI). Corvin numește pe Vladislav ruda sa «iste Ladislaus Walachus, *proximus noster*» (Iorga, Ind. și Int. p. 12) de unde concluzia că Vladislav II eră fiul lui Dan II, fiul lui Dan I. În fine chiar numele de *Vladislav* în forma aceasta dovedește că e din linia *Dăneștilor*, deoarece Domnii cu acest nume din linia *Drăculeștilor*, începând chiar cu Vlad Dracul, ș'au zis totdeauna *Vlad* și nu *Vladislav*.

21. Iorga, Ind. și Int. p. 17. Radu în Decembrie 1473 s'a reîntors din Turcia și a alungat pe Basarab cel Bătrân ocupând astfel tronul. Cât a mai domnit în urmă, când și cum a murit? Acestea sunt toate chestiuni la care nu se poate răspunde. Fapt este că după restabilirea sa în Decembrie 1473 nu mai avem absolut nici o știre despre sfârșitul domniei sale, și că în 1474 găsim Domn pe Basarab cel Bătrân (Iorga, Chilia și Cet. Alb. p. 133). Schimbarea s'a făcut dar la 1474, dar când și cum? Basarab înlocuit-a imediat pe Radu sau între ei a mai domnit altul? Nu se știe — dar s'ar putea foarte bine, că, după moartea lui Radu cel Frumos, tronul să fi fost ocupat scurt timp de un *Vladislav*, fiul lui Vladislav II și bunicul lui Vladislav IV din 1523. Acesta în crisovul său din 12 Septembrie 1523=1523 (Nicolaescu, Doc.

Slav. Rom. p. 251—255) amintește pe «Vlad Voevod Bătrânul carele a fost mai înainte *strămoșului Domniei mele Vladislav Voevod*» adică Vlad Dracul, de unde rezultă că strămoșul său e Vladislav II carele a domnit între 1447—1451. Apoi pomenește și de cartea «*moșulut Domniei mele Vladislav-Voevod*». Din cuprinsul crisovului se vede că acest Vladislav—bunicul lui Vladislav din 1543— a domnit efectiv. N'avem nici o știre despre dânsul — dar e posibil că el să fi domnit după moartea lui Radu cel Frumos, în acea epocă obscură dintre moartea aceluia și urcarea pentru a doua oară pe tron a lui Basarab cel Bătrân. Nu este altă epocă la care acest Vladislav, în șirul Domnilor Vladislav III să fi putut domni și că a domnit rezultă din actul nepotului său Vladislav IV din 1523. Părintele acestuia se chema tot Vladislav după cum rezultă din crisovul fiului sau (Arch. Stat. M-rea Tismana, pach. 58, No. 9 în Nicolaescu, Doc. Slav. Rom. p. 255) dar n'a domnit. Dovadă despre domnia lui Vladislav III mai e și mențiunea făcută de Vlad Călugărul într'un act din 6 Mai 1492 (Nicolăescu o. c. p. 237) despre «*Vladislav Voevod din Coșova*». Nicolaescu, o. c. p. 255 crede că Vladislav acel înmormântat la mănăstirea Dealului mort după inscripție la 20 August 1455 ar fi altul decât acel Vladislav ucis de Țepeș în 1456. Am trebui să admitem dar că au urmat doi Vladislavi unul după altul, unul până la 20 August 1455 și celalt până în 1456. Pentru această părere lipsește ori ce fel de dovadă. Inscripția pe mormântul lui Vlad a fost pusă târziu mult după moartea sa, de Craiovești, tocmai în timpul lui Neagoe Basarab 1512—1521, prin urmare cu cel puțin 56 de ani după moarte încât lesne se poate explica greșala făcută cu anul morții sale (cf. Iorga, Inscip. biser. I, p. 100).

22. Doamna lui Radu se chema Maria, tot Maria se chema și fiica ei pe care o luă Ștefan cel Mare. Cronicele moldovenești și muntenesti greșesc zicând că ea s'ar fi chemat Voichița. Numele ei eră Maria ceea ce se vede din epitaful ei dela Putna (Dr. Eugen A. Kosak Die Inschriften aus der

Bukowina, Wien, 1903, I, p. 87—88). Voichița eră desigur numele celelaltei fiici a lui Radu, căci Stefan cel Mare, după Dlugosz, II, XIII, p. 508 luă cu dânsul pe Doamna lui Radu cu două fiice ale ei.

23. Înlocuirea lui Basarab III cel Bătrân de către Basarab IV Țepeluș s'a făcut pe la finele anului 1477. Primul crisol al acestui din urmă e datat din 3 Aprilie 1478 (Lăpădatu, Vlad Vodă Călugărul, p. 15—16.) Iorga, Istoria lui Ștefan cel Mare, ediție de lux, București, 1904, cu drept cuvânt o pune în Noembrie 1377 pe baza narațiunii istoricului polon Dlugosz deși acesta pune greșit în loc de Laiot Basarab pe Radu cel Frumos. Faptul ca trimisul moldovan Cârja în discursul său rostit înaintea Senatului la Veneția, la 8 Mai 1478, vorbește de infidelul Basarab adică Laiot, ca domnind încă, nu este o dovadă contrară părerei lui Iorga, căci Cârje a părăsit Moldova probabil deja în anul 1477 când domnea încă Laiot și nu avea cunoștință despre înlocuirea sa puțin timp după părăsirea Moldovei. Vezi Hurmuzaki, Doc. VIII, p. 24. Din interpretarea greșită a unui pasagiu din diploma din 22 Iulie 1481 a Regelui Ungariei, Hurmuzaki Doc. II², p. 272, unde e zis... «sed eo quod idem *superiori anno*, et eciam hiis nouissimis temporibus, postposita-fide et fidelitate qua nobis et sacro nostro diademati Regio adstrictus fuerat, *utrisque Bazarab maiori videlicet et minori, partes Regni nostri Transalpinas hostiliter tenentibus*, et per consequens ipsi Alibeeg Wayne ceterisque Thurcis hostibus... adhesisset», Conduratu Relațiunile Țării-Românești și Moldovei cu Ungaria, București, 1898, p. 189 și A. Xenopol, Lupta între Drăculești și Dănești, București, 1907, p. 36—37 admit pe la finele domniei lui Țepeluș o împăcare a acestuia cu Laiot și o împărțire a domniei Țării Românești. Această concluzie este greșită. Expresiunea «*superiori anno*» dacă nu cumva trebuie citit «*superioribus annis*» trebuie interpretată în sensul de «in anii de mai înainte, și nu în anul precedent, căci este evident că Regele Ungariei zicând «*utrisque Bazarab hostiliter partes Transalpinas tenentibus*» înțelege adică atât pe timpul

domniei lui Basarab cel Bătrân cât și pe timpul domniei lui Basarab cel Tânăr, și nu în timpul «domniei simultane» a amândurora, căci altfel, diploma fiind din 1481, când nu mai trăia cel dintâiu mort în ori ce caz înainte de 22 Decembrie 1480 (Lăpădatu, Vlad Călugărul, p. 18, nota 5) cuvintele Regelui că ambii Basarabi *dețin* Țara Românească nu ar avea nici un sens, ci trebuiesc traduse prin «cari dețineau «Țara Românească și unul și altul» în domniile lor respective.

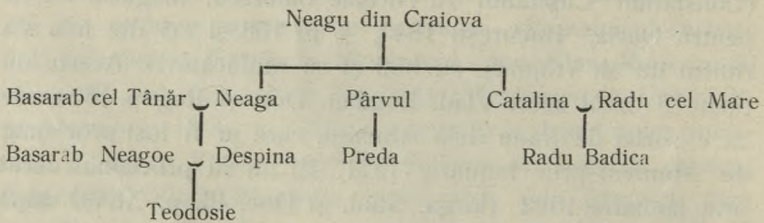
24. Iorga, Inscr. biser. I, p. 100—101.

25. Vlad Călugărul a fost însurat de două ori, întâi cu Rada (Pomelnicul dela Bistrița în Nicolaescu, Doc. Slav. Rom. p. 4, sora pârcălabului Gerghina (Nicolaescu o. c. p. 9) călugărită sub numele de Simonida (Arh. Stat. M-rea Govora, pach. 6, No. 4 în Nicolaescu, o. c. p. 5). El avu cu dânsa pe Radu (cel Mare) (Crisovul lui Neagoe Basarab în Nicolaescu o. c. p. 241), Vladul mort la 1488 (Nicolaescu, o. c. p. 239,) Mircea (II) (ibid. p. 240) Vlad (VI), și Vlad (V zis Vlăduț) (crisovul lui Radu cel Mare din 23 Martie 1497 în Lăpădatu, Vlad Călugărul, p. 62. Acest din urmă fiu însă era din a doua sa căsătorie cu Maria (Pomelnicul sârbesc dela mănăstirea Spinia în Nicolaescu, Doc. Slav. Rom. p. 5) călugărită sub numele de Eupraxia (Nicolaescu în Conv. lit. pe Noembrie 1902, p. 1038) cu care avu și pe Caplea măritată dintâi cu Staico logofătul și apoi cu Bogdan voinicul (Lăpădatu, Vlad Călugărul, p. 61—65, care greșește însă (p. 62) admitând fără nici o dovadă că Mircea cât și Vlad ar fi murit înainte de 1510 când se urcă pe tron fratele lor mai mic Vlad V zis Vlăduț. Mircea în șirul Domniilor Mircea II, pretinsul fiu falș al lui Vlad Dracul, (Iorga, Ștefan cel Mare, p. 195 și Bogdan, Doc. și Reg. p. 107—111) au emis această părere greșită admitând că Ștefan cel Mare ar fi voit să-l facă Domn în 1481 în locul învinsului Basarab (cel Tânăr) era în realitate fiul lui Vlad Călugărul și a reușit pentru o clipă a fi Domn în Țara Românească în 1521 cum rezultă în mod lămurit din scrisoarea sa adresată Brașove-

nilor (Bogdan o. c. p. 107—108) prin care le anunță că a fost instalat Domn, și aceasta anume cu ajutorul lui Mehemet-Beiu, după uciderea de către acesta a lui Vlad VI și luarea lui Teodosie dincolo peste Dunăre, după cum rezultă aceasta din raportul trimisului venețian din 10 Noembrie 1521 (Hurmuzaki, Doc. VIII, p. 51) unde figurează sub numele de Marechia, greșit însă ca fiul lui Mihnea I cel Rău — care fiu murise deja în timpul domniei lui Neagoe Basarab (Vezi scrisoarea acestuia în Iorga, Ind. și Int. p. 27—28). De asemenea a domnit și al doilea fiu al lui Vlad Călugărul din cei trei fii Vlazi ai săi, tot la anii 1521, în șirul Domniilor Vlad VI. El este acel Vlad menționat de socotelele Sibiului (Hurmuzaki, Doc. II, 3, p. 380—389). Iorga, Stud. și Doc. III, p. XLVI crede că este identic cu *Radu Călugărul* al Cronicelor. Teodosie în scrisoarea sa (Bogdan, Doc. și Reg. p. 160—161) deosebește pe *Călugărul* care se ridicase îndată după moartea părintelui său Neagoe, adică Radu Călugărul care fu învins, prins și dus de Mehemet la Nicopole unde comisul Bădică, viitorul Domn Radu Bădică îi taie capul (Constantin Căpitanul în Nicolae Bălcescu, magazin istoric pentru Dacia, București 1845, I, p. 158 și «ci din nou s'a ridicat un alt vrăjmaș, cu hoji și cu răufăcători». Acesta nu poate fi decât acest Vlad. Bogdan, Doc. și Reg. p. 161 crede că e vorba de Radu dela Afumați, care ar fi fost proclamat de Munteni prin Ianuarie 1521. El nu fu proclamat decât prin Ianuarie 1522 (Iorga, Stud. și Doc. III, p. XLVI) după ducerea lui Teodosie peste Dunăre. Acești doi Domni despre care vorbește Teodosie în scrisoarea sa nu pot fi decât Radu Călugărul și Vlad VI. Ca și Vlad VI credem că și Radu a fost un fiu, desigur ilegitim, al lui Vlad Călugărul, dar dovezi despre această filiațiune nu sunt. Sfârșitul domniei lui Vlad Călugărul e pus greșit în 1495 de Iorga atât în Gesch. d. rum. Volkes II, p. 530 cât și în Ist. Rom. p. 341. Vezi crisoarul său din 20 Aprilie 7054 (1496) în Lăpădatu, Vlad Vodă Călugărul. p. 76.

26. Catalina, Doamna lui Radu cel Mare, a fost fiica lui

Neagu din Craiova, sora Craioveștilor Bașul Barbu, Vornicul Pârvul și ceilalți frați și soră cu Neaga, Doamna lui Basarab cel Tânăr, mama lui Teodosie. Această înrudire se dovedește prin următoarele deducțiuni. Constantin Căpitanul, în Magas. I, p. 158 și anonimul românesc, ibid., IV, p. 268 arată că Radu Badica a fost văr primar cu Preda, unchiul și regentul după moartea lui Neagoe Basarab în 1521 a fiului său Teodosie. Dar Radu Badica era văr primar și cu Neagoe Basarab, vezi documentul din 1519 în Tocilescu, monografia mănăstirei dela Curtea de Argeș, p. 41. Preda nsuși, fiul lui Pârvul Vornicul, frate cu Neaga, Doamna lui Basarab cel Tânăr, era și el văr cu Neagoe Basarab ca și Radu Badica, ceea ce nu se poate explica decât prin faptul că mama lui Radu Badica, adică soția lui Radu cel Mare era sora fraților Craiovești, Barbu, Pârvul și ceilalți. Dealtmintrelea deși Iorga. Inscip. biser. I, p. 202 întrevăzuse această înrudire fără a o putea dovedi. În fine Radu cel Mare în crisojul său din 1505 în Sbornic IX, p. 353 numește pe *Pârvul biv Vornic* «fratele meu» în sensul de cumnat.

27. Soția lui Vlăduț se chemă Anca cu care avu pe Vlad VIII Inecatul (Nicolaescu, Doc. slav. Rom. p. 5 și p. 247.

28. Despre copiii lui Neagoe Basarab vezi Nicolaescu o. c. p. 173, 174 și 267.

29. Perioada după moartea lui Neagoe Basarab și urcarea pe tron a lui Moise dintre 1521 și 1529 este foarte greșit expusă atât de Bogdan (Doc. și Reg.) cât și de Xenopol (Drăculeștii și Dăneștii). Bine e expusă de Iorga (Stud. și Doc.). Expunerea cea mai exactă e aceea a lui Condratu

(Relațiile). Mai întâi de toate Bogdan (p. 170) pune începutul domniei lui Radu dela Afumați în Ianuarie 1521. Tot astfel și Nicolaescu (34) pune lupta dela Bran în Octombrie 1521. Radu n'a fost proclamat Domn decât în Ianuarie 1522, căci Neagoie Basarab n'a murit decât în Septembrie 1521 (Iorga, Inscrip. biser. I, p. 146). De aci toată confuziunea la Bogdan în datarea scrisorilor lui Radu. Neagoie murind în Septembrie 1521, Teodosie a fost proclamat Domn, dar contra lui s'a ridicat Radu V Călugărul Dragomir (vezi nota 25). Aesta este ucis, Teodosie reinstalat, dar contra lui se scoală Vlad VI care este ucis și el, atunci Mehemed vine cu Mircea II instalându-l ca Domn ducând pe Teodosie dincolo peste Dunăre. Toate aceste evenimente se petrec între 15 Septembrie, moartea lui Neagoie și 10 Noembrie 1521, data raportului Trimisului Venețian raportând instalarea lui Mircea (vezi nota 25) Mircea dispare și în Ianuarie 1522 se ridică Radu V dela Afumați care duce lupta cu Mehemed când învingător eând învins până la Aprilie 1523 când Turcii pun Domn pe Vladislav IV. La 9 April 1523 Radu dela Afumați e constatat ca Domn încă (Hurmuzaki, Doc. II, 3, p. 499), iar la 25 April se constată ca Domn deja Vladislav IV (ibid.). Acesta domnește până în Noembrie 1523 când e alungat de Radu VII Bădică, care însă este tăiat de Turci deja în Ianuarie 1524 revenind Radu dela Afumați (Iorga, Stud. și Doc., p. XLVIII) și domnind până la anul 1529 când fu ucis în 2 Ianuarie 1529. Vladislav IV încercă, în timpul acesta, a alungă pe Radu. Se vede chiar că reuși o clipă a reapucă domnia dând un crisov din București la 30 Mai 1525 (Nicolaescu, Doc. Slav. Rom. p. 32). El fu însă iute învins și ucis de Preda trimis contra sa de Radu (ibid. p. 38—39). Scrisoarea lui Radu dela Afumați (Bogdan, Doc. și Re. p. 170) pusă de Bogdan la 1521 e din 1523 pe când domneă Radu Bădică, scrisoarea (p. 171—172, pusă la 1523 e din 1524 după tăierea lui Bădică în Ianuarie 1524 de oarece Vladislav a domnit înaintea lui Radu Bădică.

30. Vlad VII Vintilă era fiul lui Radu cel Mare. Aceasta

rezultă din crisovul său din 29 Decembre 1532 în Nicolaescu Doc. slavo-române, p. 238—239, în care a...inteste pe bunul său Vlad Voevod Călugărul și din crisoavele sale din 22 Fevruarie 1531 și din 12 Septemvre 1534, ibidem, p. 242, 247 și 261, în care se întitulează: «Iw Vlad Voevod, fiul lui Radu Voevod. Inecarea lui Vlad predecesorul său și sui-rea sa în scaun se întâmplară după 2 Septembre 1532 vezi Iorga, Inscrip. biser. I, p. 225 și înainte de 12 Septemvre data crisovului său citat mai sus. Iorga în Conv. Ilt. din 1904 și Inscrip. bis. I, p. 125 pune sfârșitul Domniei și moartea lui vara 1535 când i-ar fi urmat Petru-Vodă zis și Radu Paisie. Documental Radu Paisie este adeverit deabea în 1537 sau cel mai timpuriu 1536. Inscripțiunea mănăstirii Mislea zidită de el are anul 7045 luna fiind ștearsă, astfel că poate fi 1537 sau 1536. Vezi Ștefulescu, Mănăstirea Tismana, p. 97. După Constantin Căpitanul în Magazin istoric p. 269 și 176 Radu Paisie a domnit nouă ani și opt luni. Domnia lui sfârșindu-se în anul 1345, înlocuit prin Mircea Ciobanul care este constatat ca domn deja la 26 Aprilie 1546 (7053) vezi Ștefulescu o. c. p. 45, socotindu-se timpul de nouă ani și opt luni indicat de cronicarul Constantin Căpitanul rezultă că el s'a urcat în scaun la 1435, cum a presupus Iorga și cum se dovedește în mod sigur și prin crisovul din 30 August 1435 publicat în A. Ștefulescu, Gorjul istoric și pitoresc, Târgu Jiului, 1994, p. 397.

31. Basarab VI Laiot deși nu există nici o dovadă despre această înrudire nu a putut fi decât un urmaș al lui Basarab cel Bătrân (Laiot); El a reușit a alungă pe Radu Paisie și a ocupă tronul pentru câteva luni în anul 1544, după cum însemnă anume Ostermayer în Kronik, p. 29. Insemnarea din socotelile Sibiului în Hurmuzaki, XI, p. 856 despre trecerea lui Radu Paisie a Dunărei în 1439 și întoarcerea sa pentru care este felicitat se raportează nu la lupta din 1544 cu Laiot Basarab și cu Stroe, ci la răscoala banului Șerban vezi Nicolaescu o. c. p. 62—73, unde e publicat un crisov din 15 Iunie 1543 prin care Radu Paisie arată pe Șerban

Banul ca perzând un salaș de Țigani «atunci când el se ridică peste capul lui Paisie. Despre răscoala aceasta intervenită între *Ban și Voevod* se face mențiune și în Socotelile Sibiului, Hurmuzaki, XI, p. 856. Lupta cu Stroe și cu Laiot Basarab avu loc în 1544, anul arătat de Ostermayer, și adevărit și prin crisovul lui Radu Paisie din 23 Octomvre 1544, nu 1546, cum s'a tipărit greșit în Hașdeu, Arh. ist. I, p. 49, vezi Iorga, Stud. și Doc. VI, p. 595, prin care dăruiește visternicului Radu mai multe sate ca răsplată pentru vitejia sa în lupta cu Stroe, ceea ce arată că această luptă a trebuit să aibă loc de curând și nu tocmai în 1539. Vezi și inscripția de pe mormântul lui Stroe în Iorga, Inscip. biser. II, p. 49—50, de unde se vede că Stroe a fost ucis în 15 Octomvre 1444 (7053).

32. Cum că Petru se chemă ca Domn Radu o spune el însuși într'un document din 23 Fevruarie 1540 publicat de Nicolaescu în Doc. slavo-rom., p. 65 și p. 244.

33. Nicolaescu, Doc. Slav. Rom. p. 243, unde greșește însă mai punând pe lângă Petru I un Petrașcu care e identic cu Petru. Cf. socotelele Sibiului în Hurmuzaki XI, p. 863. Petrașcu a murit în 26 Decembre 7066 (1557) și nu în 1558 cum susține greșit Iorga, Inscr. bis. I, p. 101. Vezi inscripția (Iorga. I. c. și Hurmuzaki XI, p. VII.

34. Ibid. p. 242 și 226—267. Iorga, Ist. Rom. p. 341 pune greșit domnia lui Mircea Ciobanul până la 1553 neînsemnând de loc domnia lui Radu Iliăș. Inlocuirea lui Mircea Ciobanul prin Petrașcu cel Bun avu loc deabea în 1554 vezi socotelele Sibiului în Hurmuzaki, XI, p. 865 și 790.

35. Iorga, Ist. Bis. Rom. I, p. 137 crede că Roxanda, văduva lui Radu dela Afumați, fiica lui Neagoe Basarab, s'ar fi măritat a doua oară cu Radu Călugărul Paisie, fratele lui Radu dela Afumați. Această căsătorie, nedovedită, nu e de loc probabilă. E mult mai sigur că ea s'a măritat a doua oară cu Basarab VI Laiot care a domnit în 1544. Aceasta rezultă din crisovul lui Alexandru III din 30 Iunie 1572 (Nicolaescu, Doc. Slav. Rom. p. 307) unde cetim: «Pentru că

«această moșie a fost a Doamnei *Roxanda a lui Basarab* «*Voevod* și a fost miluit pe *Ștefan* pentru slujba cu care i-a «fost slujit». Acest Basarab nu poate fi altul decât Basarab VI Laiot din 1544. Cum că acastă Roxandă e fiica lui Neagoie Basarab, văduva lui Radu dela Afumați, rezultă din faptul că acest *Ștefan* era o rudă a mamei Roxandei, a Doamnei Despina (Cf. crisovul lui Radu X Mihnea din 1612 în Nicolaescu, Doc. Slav. Rom. p. 267).

36. Nicolaescu, p. 300.

37. Ibid. p. 285,

DOMNII ȚĂRII ROMÂNEȘTI

Basarab I zis Negru-Vodă	1310—1338
Nicolae Alexandru I	1338—1364
Vladislav I	1364—1383
Radu I cel Bun	1383—1384
Dan I	1384—1386
Mircea I cel Bătrân	1386—1396
Vlad I	1396—1397
Mircea I cel Bătrân a doua oară	1397—1418
Mihail I	1418—1419
Dan II, fiul lui Dan I	1419—1421
Radu II Pleșuvul	1421—1422
Dan II a doua oară	1423—1426
Radu II Pleșuvul a doua oară	1426—1427
Dan II a treia oară	1427—1428
Dan III fiul lui Mircea I	1428—1431
Alexandru II Aldea	1431—1435
Vlad II Dracul	1435—1446
Basarab II	1446—1448
Vladislav II	1448—1456
Vlad III Țepeș	1456—1462
Radu III cel Frumos	1462—Nov. 1473
Basarab III cel Bătrân Laiot	24 Nov.—26 Dec. 1473
Radu III cel Frumos a doua oară	26 Dec. 1473—1474
Vladislav III	1474
Basarab III cel Bătrân Laiot a doua oară	1474—1476
Vlad III Țepeș a doară	1476—1477
Basarab III cel Bătrân a treia oară	Ian.—Nov. 1477

Basarab IV cel Tânăr Țepeluș	1477—Iulie 1481
Vlad IV Călugărul	Iul.—Nov. 1481
Basarab IV cel tânăr Țepeluș a doua oară	1481—1482
Vlad IV Călugărul a doua oară	1482—1496
Radu IV cel Mare	1496—1508
Mihnea I cel Rău	1508—1510
Vlad V Vlăduț	1510—1512
Basarab V Neagoe	1512—1521
Teodosie	1521
Radu V Călugărul	1521
Vlad VI Dragomir	1521
Mircea II	1521
Guvernarea lui Mehemed Beiu	1521—1522
Radu IV dela Afumați	1522—1523
Vladislav IV	Apr.—Nov. 1523
Radu VII Bădică	1523—1524
Radu VI dela Afumați a doua oară	1524—1529
Moise	1529—1530
Vlad VII Inecatul	1530—1532
Vlad VIII Vintilă	1532—1534
Petru zis Radu VIII Călugărul Paisie	1534—1544
Basarab VI Laiot	1544
Petru zis Radu VIII Călugărul Paisie a doua oară	1544—1545
Mircea III Ciobanul	1545—1552
Radu IX Iliș	1552—1553
Mircea III Ciobanul a doua oară	1553—1554
Petru I zis Pătrașcu cel Bun	1554—1557
Mircea III Ciobanul a treia oară	1557—1559
Petru II Schiopul	1559—1568
Alexandru III Mircea	1568—1577
Vintilă 4 zile	1577
Mihnea II Turcitul	1577—1583
Petru III Cercel	1583—1585
Mihnea II Turcitul a doua oară	1585—1591
Stetan Surdul (Mușatesc)	1591—1592
Alexandru cel Rău (Mușatesc)	1592—1593

Mihai II Viteazul	1593—1601
Pătrașcu Neculae I	1599—1600
Simion Moghila	1600—1602
Radu Șerban	1602—1611
Radu X Mihnea	Martie—Iunie 1611
Radu Șerban a doua oară	Iunie—Sept. 1611
Radu X Nihnea a doua oară	1611—1616
Alexandru Iliăș (Mușatesc)	1616—1618
Gavril Moghila	1618—1620
Radu X Mihnea a treia oară	1620—1623
Alexandru IV Cuconul	1623—1627
Alexandru Iliăș (Mușatesc) a doua oară	1627—1629
Leon Tomșa	1629—Iulie 1632
Radu fiul lui Alexandru Iliăș (nu a putut ocupa tronul),	Iulie—Nov. 1632
Matei Basarab (în linie femeiască)	1632—1654
Constantin Șerban Basarab (în linie femeiască)	1654—1658
Mihnea III zis Mihail III (cel din urmă Basarab în linie bărbătească)	1658—1659
Gheoghe Ghica	1659—1660
Grigore Gheorghe Ghica	1660—1664
Radu Leon	1664—1669
Antonie din Popești	1669—1672
Grigore Gheorghe Ghica	1672—1674
Gheorghe Duca	1674—1678
Șerban Cantacuzino (în linie femeiască)	1678—1688
Constantin Brâncoveanu Basarab (în linie femeiască)	1689—1714
Ștefan Cantacuzino	1714—1715
Nicolae Mavrocordat	1715—1716
Ioan Mavrocordat	1716—1719
Nicolae Mavrocordat a doua oară	1719—1730
Constantin Mavrocordat	Sept.—Oct. 1730
Mihail Racoviță	1730—1731
Constantin Mavrocordat a doua oară	1731—1733
Grigore Matei Ghica	1733—1735

Constantin Mavrocordat a treia oară	1735—1741
Mihail Racoviță a doua oară	1741—1744
Constantin' Mavrocordat a patra oară	1743—1748
Grigore Matei Ghica	1748—1752
Matei Ghica	1752—1753
Constantin Racoviță	1753—1756
Constantin Mavrocordat a cincea oară	1756—1758
Scarlat Ghica	1758—1761
Constantin Mavrocordat a șasea oară	1761—1763
Constantin Racoviță a doua oară	1763—1764
Ștefan Racoviță	1764—1865
Scarlat Ghica a doua oară	1765—1766
Alexandru Scarlat Ghica	1766—1768
Grigore Alexandru Ghica	1768—1769
<i>Ocupațiune Rusească</i>	1769—1774
Manoil Ruset	1770—1771
Alexandru Ipsilanti	1774—1782
Nicolae Caragea	1782—1783
Mihail Constantin Suțu	1783—1786
Nicolae Mavrogheni	1786—1790
<i>Ocupațiune austriacă</i>	1789—1791
Mihail Constantin Suțu	1791—1793
Alexandru Moruzi	1793—1796
Alexandru Ipsilanti a doua oară	1796—1797
Constantin Hangerliu	1797—1799
Alexandru Moruzi a doua oară	1799—1801
Mihail Constantin Suțu a treia oară	1801—1802
Alexandru Suțu	Iulie—Sept.—1802
Constantin Ipsilanti	1802—1806
Alexandru Suțu a doua oară	Aug.—Oct. 1806
<i>Ocupațiune rusească</i>	25 Dec. 1806—28 Mai 1812
Constantin Ipsilanti a doua	1806—1807
Ioan Caragea	1812—1818
Alexandru Suțu a treia oară	1818—1821
Scarlat Calimachi n'a ocupat tronul	Feb.—Iunie 1821
<i>Carmuirea lui Tudor Vladimirescu</i>	28 Mart.—27 Mai 1821

<i>Ocupațiune turcească</i>	1821—1822
Grigore Dimitrie Ghica	1822—1828
<i>Ocupațiune rusească</i>	1828—1834
Alexandru Dimitrie Ghica	1834—1842
Gheorghe Bibescu	1 Ian. 1843—25 Iun. 1848
<i>Gubern provizoriu</i>	26 Iunie—10 Iulie 1848
<i>Căimăcămie</i>	10—12 Iulie 1848
<i>Gubern provizoriu</i>	12 Iulie—9 Aug. 1848
<i>Căimăcămie</i>	9 August—25 Septembrie 1848
<i>Căimăcămia lui Constantin Cantacuzino</i> 26 Septembrie 1848—1 Iunie 1849	
Barbu Știrbei.	1749—29 Oct. 1853
<i>Ocupațiunea rusească</i>	1853—1854.
Barbu Știrbei cu Austriacii .	5 Oct. 1854—25 Iunie 1856.
<i>Căimăcămia lui Alexandru Dimitrie Ghica</i> .	1856—1858.
<i>Căimăcămia de trei</i> : Ioan Manu, Emanuil Băleanu și Ioan Filipescu.	1858—5 Februarie 1859.
Alexandru Ioan Cuza, 5 Februarie (24 Ianuarie) 1859 Domn al Principatelor Unite.	

